

REGULERING AV FISKET ETTER ROGNKJEKS I 2026

Fiskeridirektøren har forelagt Sametinget forslaget til regulering av fisket etter rognkjeks i 2026, jf. lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 4-3. Sametingets innspill legges ved i sin helhet.

1 SAMMENDRAG

HI anbefaler at samlet fisket kvantum i 2026 ikke overskrider 270 tonn rå rogn. Dette tilsvarer 1 496 tonn rund rognkjeks med omregningsfaktor på 5,54.

Fiskeridirektoratet vil innen fisket starter i 2026 ta sikte på å gjøre en ny vurdering av omregningsfaktoren for utilvirket rogn på basis av de måleresultatet som foreligger. Resultatet av en slik gjennomgang vil enten bli at faktoren blir endret med virkning for fisket i 2026 eller at vi får avklart om det er mulig å få til nye målinger i 2026. Dette for å få på plass ny faktor fra og med 2027.

Fiskeridirektoratet viser til at MSC-sertifiseringen for rognkjeks ble suspendert 1. juli 2025, grunnet manglende rapportering av sjøfugl. Fiskeridirektoratet oppfordrer fartøyene til å rapportere iht. regelverket om elektronisk rapportering. Det jobbes videre med løsninger for fartøy som ikke omfattes av regelverket.

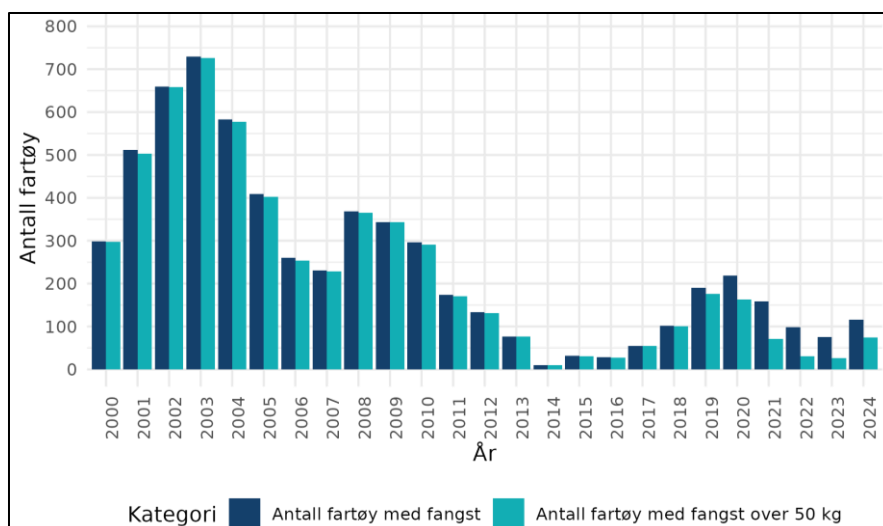
Fiskeridirektøren foreslår fritt fiske for fartøy som fisker rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark i 2026.

Fiskeridirektøren foreslår at stoppdatoene for rognkjeksfisket videreføres til 2026. Dette vil si at fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark vest for 26°Ø stoppes 20. juni 2026 og at fisket etter rognkjeks i Finnmark øst for 26°Ø stoppes 10. september 2026.

Fiskeridirektøren foreslår å fjerne forbudet mot å fiske rognkjeks for fritidsfiskere, samt å begrense omsetningen av rognkjeks i fritidsfiske til et kvantum som tilsvarer 600 kg utilvirket rognkjeksrogn per fartøy og person.

2. KORT OM DELTAKELSE

Figur 1 viser utviklingen i antall fartøy med fangst av rognkjeks, og antall fartøy med fangst på minst 50 kg rognkjeks i perioden 2000–2026. Deltakelsen i fisket påvirkes av størrelsen på maksimalkvoten, etterspørsel, vær og tilgjengelighet. Siden mange av fartøyene fisker torsk, påvirker torskefisket om og når fartøyene går på rognkjeksfiske.

Figur 1: Utvikling i antall fartøy i perioden 2000-2024.

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 24. september 2024.

I 2014–2017 var det interesse for å fiske rognkjeks, men kjøperne ville ikke kjøpe rogn grunnet importørenes krav om miljømerking. Rognkjeks ble MSC-godkjent 9. oktober 2017 med tilbakevirkende kraft tilbake til 1. mars samme år. Godkjenningen bidro til økt deltakelse fram til 2019. Etter det har deltakelsen igjen falt, og deltakelsen de siste årene har vært på nivå med årene før MSC-godkjenningen. Fallet i deltakelse skyldes blant annet overproduksjon av rognkjeksrogn i andre land, markedsbegrensinger og priser.

3 FISKET ETTER ROGNKJEKS I 2025

3.1 OPPSUMMERING AV FISKET I NORDLAND, TROMS OG FINNMARK

Fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark er i 2025 regulert med maksimalkvoter på inntil 5 000 kg utlirvirket rognkjeksrogn. Det var ingen som hadde adgang til å delta i lukket gruppe i 2025. Deltakervilkårene for åpen gruppe ble videreført fra 2024.

Tabell 1 viser utviklingen i fangst og deltakelse i perioden 2017–2025. Tabellen tar kun for seg fangst omsatt gjennom Norges Råfisklag av fartøy som totalt har levert minst 50 kg rognkjeks gjennom sesongen, uansett kvotetype. Fangst av rognkall og levende rognkjeks er holdt utenfor.

Tabell 1: Utviklingen i fangst (t) og deltakelse i fisket etter rognkjeks i perioden 2017–2025

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tilvirket rogn (t)	0,8	3,0	9,0	2,6	0,3	-	-	-	-
Utlirvirket rogn (t)	93,1	178,6	206,8	121,7	77,8	32,5	36,4	103,2	69,6
Rund (t)	-	253,1	385,9	636,4	312,0	55,8	27,7	275,5	199,8
Omregnet til utlirvirket rogn (t) ¹	94,1	220,1	275,5	219,9	134,4	42,5	41,4	152,9	105,7
Omregnet til rund vekt (t) ¹	630,8	1 474,5	1 845,8	1 473,6	744,6	235,6	229,4	847,1	585,6
Antall fartøy ²	55	100	175	172	97	52	29	80	53

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 1. oktober 2025

¹ All fangst omregnet til utlirvirket rogn og til rund vekt, se omregningsfaktorer kapittel 5.

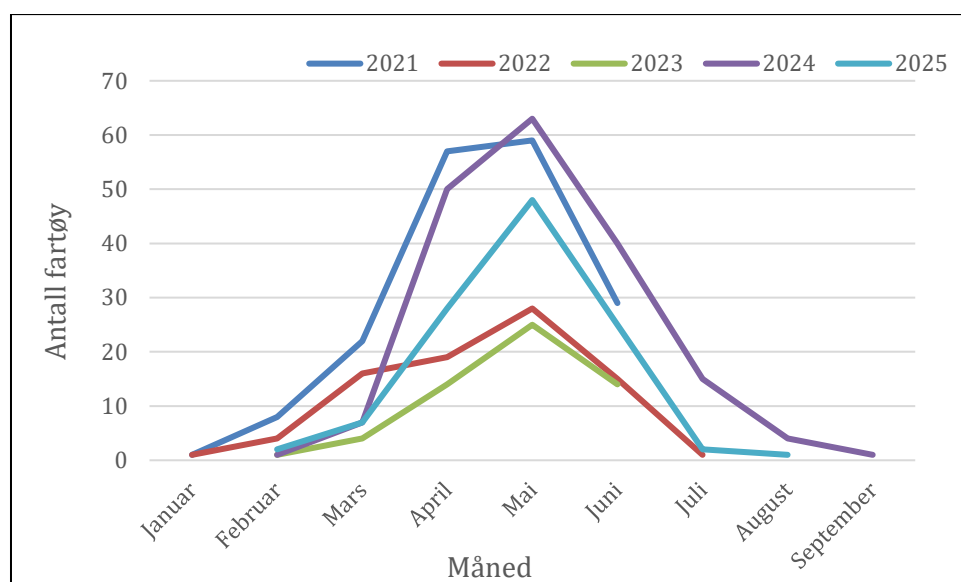
² Antall registreringsmerker.

Total fangst i rognkjeksfisket omregnet til utilvirket rogn endte på 105,7 tonn i 2025. Dette er noe nedgang fra 2024. Det samme gjelder antall deltagende fartøy som totalt har levert mer enn 50 kg rognkjeks.

Hovedårsaken til økt deltagelse i 2024 var kvotenedgangen i andre viktige fiskerier, spesielt torskefiske. Reduserte torskekvoter gjorde at flere fisket rognkjeks tidlig på sesongen.

I 2025 var deltagelsen igjen synkende. Det var begrenset kjøperinteresse da fisket startet. Ytterligere lave torskekvoter førte til stor prisutvikling på torsk. God tilgjengelighet på torsk over en lengre periode førte til at mange fiskere prioriterte torskefisket fremfor å fiske etter rognkjeks. Det har imidlertid vært gunstige værforhold og tilgjengeligheten på rognkjeksfeltene var omtrent som i fjor.

Figur 2 viser antall fartøy som har levert fangst i de ulike månedene i fiskesesongen for årene 2021–2025. Slik som tidligere år ser man at mai er hovedsesongen for fiske. Fram til 2023 foregikk fisket i Nordland, Troms og Finnmark vest for 26°Ø til 20. juni, mens fiske i Finnmark øst for 26°Ø ble stoppet 5. juli. I 2024 og 2025 har fiske i Finnmark øst for 26°Ø, som en prøveordning, foregått fram til 10. september.

Figur 2: Antall fartøy som har levert fangst fordelt på måneder i perioden 2021–2025

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14. oktober 2025

Tabell 2 viser deltagelse fordelt på lengdegruppe (total fangst over 50 kg) i perioden 2021–2025. Det er flest fartøy mellom 10 og 13 meter som deltar i dette fisket. Tabellen inkluderer fartøy som har rognkjeks som bifangst, dette gjelder særlig lengdegruppen 13 og over.

Tabell 2: Fangst (t) i rund vekt fordelt på fartøy (lengdefordeling) i perioden 2021–2025.

Lengdegruppe	2021		2022		2023		2024		2025	
	Ant.	Fangst (t)	Ant.	Fangst (t)	Ant.	Fangst (t)	Ant.	Fangst (t)	Ant.	Fangst (t)
0,0–6,9 m	9	84,9	8	86,8	8	69,7	7	43,4	6	45,7
07–9,9 m	17	138,9	7	39,0	7	18,7	20	139,5	11	90,7
10–12,9 m	58	516,9	26	108,3	11	140,2	50	663,7	28	447,5
13 m og over	11	1,7	11	1,5	3	0,8	3	0,6	8	1,8
ikke oppgitt	2	2,2	0	-	0	-	0	-	0	-
Totalsum	97	744,6	52	235,7	29	229,4	80	847,1	53	585,6

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14. oktober 2025

Tabell 3 viser minstepriser og gjennomsnittspriser for rogn for årene 2013–2025.

Tabell 3: Minstepriser og gjennomsnittspriser for rogn i perioden 2013 til 2025

År	Minstepriser (kr) utilvirket rogn kg	Gjennomsnittspriser (kr) utilvirket rogn kg
2013	30,00	30,00
2014	31,50	32,54
2015	31,50	31,50
2016	31,50	31,50
2017	34,00	34,95
2018	39,00	52,55
2019	47,00 ¹	80,95
2020	Dynamisk minstepris	82,61
2021	48,00	52,81
2022	48,00	54,76
2023	48,00	58,19
2024	48,00	66,08
2025	48,00	70,27

Kilde: Norges Råfisklag 15. oktober 2025.

¹ Dynamisk minstepris per 18. mars 2019.

Den høye gjennomsnittsprisen i 2019 og 2020 skyldes økt etterspørsel som følge av MSC-godkjenningen av norsk rognkjeks. Gjennomsnittsprisen falt kraftig i 2021 men har økt hvert år siden og ligger på 70,27 kr per kg i 2025.

Det meste av rognen saltes og eksporteres til Europa, da hovedsakelig til Sverige der rogn blir brukt i kaviarproduksjon. Sverige fungerer også som transittland der rogn blir sendt videre til land i EU. Noe av rognen som produseres først i sesongen pakkes og sendes fersk til auksjon i Danmark og havner på restaurantmarkedet. Skrottene til rognkjeks går hovedsakelig til ensilasje.

3.2 FISKET ETTER ROGNKJEKS OG ROGNKALL I HELE LANDET

Tabell 4 viser fangst av rognkall og rognkjeks i årene 2021–2025 over hele landet, ingen begrensning på registrert kvantum per fartøy.

Tabell 4: Fangst¹ i rundvekt (kg) fordelt på art, salgslag og produkttilstand for 2021–2025

Art	Salgslag	Produkttilstand	2021	2022	2023	2024	2025
Rognkall	Fiskehav SA	Levende	74	43	75	36	19
		Rund	65	18			
	Norges Råfisklag	Levende	575	265	319	445	78
		Rund	32	102	61	32	162
	Vest-Norges Fiskesalslag	Rund		4	13		
Rognkall totalt			746	432	468	513	259
Rognkjeks	Fiskehav SA	Levende	396	140	273	223	82
		Rogn		285	385	268	
		Rund	504	1 197	574	1 121	1 957
		Sløyd med hode	2	149	115	3	6
	Norges Råfisklag	Levende	12 456	7 411	4 756	3 401	2 265
		Rogn	432 676	179 951	201 745	571 629	385 827
		Rund	312 878	56 323	28 031	275 804	200 265
		Sløyd med hode	112		4		
	Norges Sildesalgslag	Rund	16 140	6 715	4 037	18 545	6 792
	Surofi	Rund		272			
		Sløyd med hode	65	26		16	33
	Vest-Norges Fiskesalslag	Levende			8	57	40
		Rund	8	38	8	14	
Rognkjeks totalt			775 237	252 507	239 936	871 081	597 267
Totalsum			775 983	252 939	240 404	871 594	597 526

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14. oktober 2025.

¹Fangst med kode rognkjeks (felles) er ført som rognkjeks

Fangst etter levende rognkjeks og rognkall i 2025 pågår ennå per 14. oktober 2025.

Tabell 5: Fangst¹ rognkall og rognkjeks i rundvekt (kg) fordelt på produkttilstand 2021–2025

Art	Produkttilstand	2021	2022	2023	2024	2025
Rognkall	Levende	649	308	394	481	97
	Rund	97	124	74	32	162
Rognkall totalt		746	432	468	513	259
Rognkjeks	Levende	12 852	7 551	5 037	3 681	2 387
	Rogn	432 676	180 236	202 130	571 897	385 827
	Rund	329 530	64 545	32 650	295 484	209 014
	Sløyd med hode	179	175	119	19	39
Rognkjeks totalt		775 237	252 507	239 936	871 081	597 267
Totalsum		775 983	252 939	240 404	871 594	597 526

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14. oktober 2025.

¹Fangst med kode rognkjeks (felles) er ført som rognkjeks

3.3 BRUK AV ROGNKJEKS I HAVBRUK

Uttaket av rognkjeks og -kall til bekjempelse av lakselus i oppdrettsnæringen er fallende. Dette skyldes blant annet utfordringer knyttet til fiskevelferd og bruk av andre effektive metoder for å bekjempe lakselus. Rognkjeksen beiter på lus i temperaturer ned mot 4 grader, og er mer egnet i kaldere områder enn leppefisk. Berggyllt og bergnebb blir brukt fra Trøndelag og sørover, mens rognkjeks brukes over hele landet.

Det er rognkjeksyngelen (ca. 7 cm) som benyttes. For å produsere yngel bruker man villfanget kjeks og kall som stamfisk. Oppdrettere av rognkjeks ønsker å levere yngel hele året. Det er da behov for tilgang på stamfisk hele året, noe som har ført til at Fiskeridirektoratet har mottatt søknader om fangst av rognkjeks i de regulerte områdene utenom fangstperioden.

Tabell 6 viser fangst av levende rognkall og rognkjeks fordelt på salgslag for de fem siste årene. Siden fisket for 2025 ennå ikke er ferdig forventes en økning av årets kvantum.

Tabell 6: Fangst av levende rognkall og rognkjeks til oppdrett fordelt på salgslag 2021–2025

Art	Salgslag	2021		2022		2023		2024		2025	
		Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%	Kg	%
Rognkall	Fiskehav SA	74	11	43	14	75	19	36	7	19	20
	Norges Råfisklag	575	89	265	86	319	81	445	93	78	80
Rognkall totalt		649	100	308	100	394	100	481	100	97	100
Rognkjeks	Fiskehav SA	396	3	140	2	273	5	223	6	82	3
	Norges Råfisklag	12 456	97	7 411	98	4 756	94	3 401	92	2 265	95
	Vest-Norges Fiskesalslag		-		-	8	<1	57	2	40	2
Rognkjeks totalt		12 852	100	7 551	100	5 037	100	3 681	100	2 387	100
Totalsum		13 501		7 859		5 431		4 162		2 484	

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14. oktober 2025.

4 BESTANDSUTVIKLING

På bestilling fra Fiskeridirektoratet har Havforskningsinstituttet (HI) kommet med anbefalt uttak av rognkjeks for 2026, både i rå rogn og i rund vekt. Under et utdrag av kvoterådet. Kvoterådet i sin helhet ligger for øvrig som eget vedlegg på saken.

HI anbefaler at samlet fisket kvantum i 2026 ikke overskrider 270 tonn rå rogn. Dette tilsvarer 1 496 tonn rund rognkjeks med omregningsfaktor på 5,54.

HI viser til at forekomsten av rognkjeks i Norskehavet har vært relativt lav de siste tre årene. Rekrutteringen har de siste 12 årene vært meget stabil, dette i motsetning til antall voksne fisk som har variert med tre store topper i 2015, 2020 og 2022. Selv om det var en topp i total antall fisk i Barentshavet i 2023, har nivået falt tilbake til et lavt nivå i 2024. HI viser videre til at det var en topp i antallet yngel i 2024, men denne økningen er ennå ikke synlig i den voksne del av bestanden.

Når det gjelder data er dataene i Barentshavet for 2025 ennå ikke tilgjengelig. I Norskehavet holder gytepotensialet seg innenfor konfidensintervallet til referansenivået. HI merker seg at

den oppdaterte SSB_{BH} på 3 443 tonn rogn var lavere enn konfidensintervallet for referansenivået. Siden tallene for gytepotensialet for Barentshavet i 2025 ikke var tilgjengelig i oktober, ble det beregnet en projeksjon ved å bruke gjennomsnittlig gytebiomasse de fire siste årene, noe som igjen gir et gytepotensiale SSB_{BH} på 5 398 tonn rogn.

HI har også sett på fangstscenarier. I 2025 var maksimalkvoten satt til 5 000 kg rogn per båt, og 108 båter deltok i fisket. Landingene i 2025 ble totalt 106 tonn rogn, tilsvarende 27 % av totalt anbefalt maks kvantum og 20 % av maks uttak med en båtkvote på 5 000 kg. Det tilsvarende fiskepresset ble under 5 %. Gitt prognosen for gytepotensialet i 2026, vil et maksimalt uttak på 400 tonn rogn gi et fiskepress på 7,4 %. For å holde fiskepresset under eller lik 5 % anbefaler HI derfor å sette TAC til 270 tonn rogn.

5 OMREGNINGSFAKTOR

Siden rognkjeks i økende grad har blitt landet i rund tilstand de siste årene, så Fiskeridirektoratet våren 2020 at den etablerte omregningsfaktoren på 6,7 kunne synes å være for høy. Dette medførte en bekymring over at kvantum rogn, og dermed kvotefratrekket, ble underestimert og økte sannsynligheten for overfiske av den anbefalte kvoten. Da dette ble oppdaget ble det sendt ut en bestilling til Fiskeridirektoratets regioner om å gjennomføre målinger ved landing av rognkjeks i 2020, dette for å kunne etablere en ny omregningsfaktor for produktet. Målingene lot seg imidlertid ikke gjennomføre på grunn av koronapandemien.

Problemstillingen ble så tatt opp på reguleringsmøtet høsten 2020. For nærmere informasjon se sak 13/2020 Regulering av fisket etter rognkjeks i 2021 kapittel 5. I høringen ble det informert om at Fiskeridirektoratet ville vurdere å sette en administrativ faktor for sesongen 2021 i påvente av målinger og beregninger av ny omregningsfaktor.

Fiskeridirektoratet besluttet 15. januar 2021 å fastsette administrative omregningsfaktorer for rogn av rognkjeks. Omregningsfaktoren for utilvirket rogn ble endret fra 6,70 til 5,54. Det ble samtidig nødvendig å endre omregningsfaktoren for saltet og sukkersaltet rogn fra 8,30 til 6,65 fordi faktoren for dette produktet avhenger av faktoren for utilvirket rogn. Tabell 7 er en oversikt over omregningsfaktorene før og etter 2021.

Tabell 7: Oversikt over omregningsfaktorer

Produkttilstand	Utregning	Omregningsfaktor	
		Til 14.01.2021	Fra 14.01.21.
Rund til utilvirket	Dividert	6,7	5,54
Tilvirket til utilvirket	Multiplisert	130/105	130/105
Tilvirket til rund	Multiplisert	8,3	6,65
Utilvirket til rund	Multiplisert	6,7	5,54

Fiskeridirektoratet gjennomførte målinger på rognkjekslandinger i Nordland, Troms og Finnmark gjennom sesongen 2021. På grunn av pandemien ble det kun gjennomført 7 målinger på omregningsfaktorer av rogn: 4 målinger i Troms og Finnmark og 3 målinger i Nordland. Disse målingene ga en gjennomsnittlig omregningsfaktor for utilvirket rogn av rognkjeks på 4,916 relatert til kvantum hunner. Materialet ble vurdert til å ikke være tilstrekkelig til å kunne fastsette en ny omregningsfaktor for rogn av rognkjeks.

Fiskeridirektoratet registrerte imidlertid at ingen prøver fra landinger fangstet i Troms viste innblanding av rognkall, mens prøver fra landinger i Nordland hadde innblanding av rognkall. Samlet sett for alle landingene som ble tatt prøver av utgjorde rognkall 2,6 % av landet kvantum. Det ble ikke utført målinger i 2022.

HI har tidligere gjennom sine kvoteråd brukt en omregningsfaktor på 3,3 for rårogn, denne er basert på målinger av rognkjeks (hunnfisk) fanget i islandske farvann. I 2023 utførte Fiskeridirektoratet og HI sammen 3 målinger på omregningsfaktor av rårogn og utilvirket rogn på Senja, samt andre biologiske målinger på rognkjeks. Målet var at Fiskeridirektoratet og HI skulle bli omforente i forståelse og bruk av omregningsfaktor for rognkjeks.

Målingene ga en gjennomsnittlig omregningsfaktor for utilvirket rogn av rognkjeks på 4,907 relatert til kvantum hunner. De 10 målingene på omregningsfaktor av rogn av rognkjeks som ble utført i 2021 og 2023, ga en gjennomsnittlig omregningsfaktor på 4,911 for utilvirket rogn. Det har ikke vært utført målinger siden 2023.

Fiskeridirektoratet vil innen fisket starter i 2026 ta sikte på å gjøre en ny vurdering av omregningsfaktoren for utilvirket rogn på basis av de måleresultatet som foreligger. Resultatet av en slik gjennomgang vil enten bli at faktoren blir endret med virkning for fisket i 2026 eller at vi får avklart om det er mulig å få til nye målinger i 2026, slik at vi kan få på plass ny faktor fra og med fisket i 2027.

Bakgrunn for opprinnelig faktor på 6,7 var en antagelse om at det ble levert 50 % av hvert av kjønnene (rognkall og rognkjeks). Fangster uten innblanding av rognkall vil derfor gi en lavere omregningsfaktor enn fangster der det er innblanding av rognkall. Endring av maskevidde på rognkjeksgarn har imidlertid medført at andel rognkall i garnene har gått ned, i tillegg blir fangst av rognkall ofte gjenutsatt fordi de fortsatt er levedyktige. Det er imidlertid viktig at eventuell død eller døende rognkall i garnene blir registrert på sluttseddel.

Maksimalkvoten har vært angitt i kilo utilvirket rognkjeksrogn siden 2006. Tidligere var kvoten angitt i liter utilvirket rogn. Rognkjeks har tradisjonelt vært levert som rogn, i hovedsak utilvirket rogn. I årene etter at MSC-sertifiseringen kom på plass ble imidlertid en stadig større andel av fisket kvantum vært levert rund, se tabell under.

Tabell 8: %-vis andel av fangstene levert rund i perioden 2017-2025

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
% av total fangst levert rund	0 %	17 %	21 %	43 %	42 %	24 %	12 %	33 %	34 %

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14. oktober 2025.

Økte leveranser av rund rognkjeks fra rundt 2018 gjorde at Fiskeridirektoratet i 2021 stilte spørsmål om maksimalkvoten bør settes i rundvekt og ikke utilvirket rogn. Problemstillingen kan bli tatt opp igjen når arbeidet med nye omregningsfaktorer er ferdigstilt.

I perioden 2014-2017 var det interesse blant fiskerne til å fiske rognkjeks, men kjøperne ville ikke kjøpe rogn på grunn av importørenes krav om miljømerking. Dette gjaldt spesielt det svenske markedet som også var det største. Norge startet da arbeidet med å få rognkjeks miljøsertifisert. Dette arbeidet ble finansiert av Norges Råfisklag, Norges Sjømatråd, Troms fylkeskommune og Sametinget og sertifiseringen startet høsten 2016. I mars 2017 ble det formidlet fra Marine Stewardship Council at fangst etter 1. mars 2017 kunne lagres for så omsettes med miljøsertifikat når sertifiseringen var ferdig i løpet av sommeren/tidlig høst 2017. Rognkjeks ble MSC-godkjent 9. oktober 2017 med tilbakevirkende kraft. Dette førte til økt deltagelse.

MSC-sertifikat blir utstedt med vilkår som må følges opp gjennom sertifiseringsperioden. Det kan være forhold med forvaltningen eller bestanden som må forbedres i løpet av perioden gjelder. Når det gjelder rognkjeks har sjøfuglproblematikk vært et viktig tema. MSC-sertifiseringen på lange, brosme og rognkjeks ble suspendert fra og med 20. juli 2025. Årsaken til suspensjon av rognkjeks var manglende dokumentasjon av ikke-kommersiell bifangst, herunder sjøfugl. Sertifikatet kan imidlertid gjeninnsettes ganske raskt om forutsetningene endrer seg.

Per i dag skal alle fartøy fra og med 10 meter følge krav om elektronisk rapportering av fangst-, aktivitets- og posisjonsrapportering (ERS og VMS). All fangst om bord skal rapporteres, også bifangst av sjøfugl. Bifangst av sjøfugl er imidlertid ikke ilandføringspliktig. Fra 1. januar 2026 blir elektronisk rapportering av fangst-, aktivitets- og posisjonsrapportering også innført for fartøy fra og med 8 meter. Imidlertid har fartøy under 11 meter en forenklet rapporteringsplikt, noe som i hovedsak innebærer å sende melding om havneanløp (POR-melding). I en POR melding skal kun fangst som skal landes meldes, i motsetning til melding om fangst (DCA) der all fangst registreres, også ikke-ilandføringspliktig fangst og sjøfugl. Dette innebærer at det ikke er løsninger som ivaretar rapportering av sjøfugl for fartøy under 11 meter som har fått fritak for rapportering av DCA.

Fiskeridirektoratet jobber med en løsning som skal gi bedre tall fra kommersielt fiske. Denne vil om kort tid komme på ekstern høring og næringen oppfordres til å komme med konstruktiv tilbakemelding.

Dersom norske fiskere i fremtiden skal kunne fiske rognkjeks er man avhengig av at markedet vil ta imot norsk rogn. Uten MSC-sertifisering vil dette være vanskelig. Man må derfor søke å finne en løsning for å få troverdig statistikk vedrørende bifangst av sjøfugl i rognkjeksfisket.

Selv om Fiskeridirektoratet jobber med en løsning for fartøy under 11 meter, plikter fartøy over 11 meter å registrere bifangst av sjøfugl. Fiskeridirektoratet registrerer at det er veldig begrenset rapportering fra fartøy over 11 meter som har krav om registrering av bifangst av sjøfugl.

7 REGULERINGSTILTAK I 2026

7.1 DELTAKELSESKRITERIER

Det ble i 1998 innført deltagerbegrensning for fartøy på eller over 13 meter største lengde i fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark. Bakgrunnen var et ønske om å forbeholde fisket til små kystnære fartøy. For å hindre en økning av fartøy over 13 meter ble fisket lukket og det ble ikke anledning til å erstatte fartøy over 13 meter. For fartøy under 13 meter er fisket åpent. Kriteriene for å delta i fisket i åpen og lukket gruppe fremkom av den årlige forskrift om deltagelse i kystfartøygruppens fiske (deltakerforskriften).

Aktivitetskravet innebar blant annet at fartøyet måtte være 13 meter største lengde eller over, samt at eier av fartøyet hadde fisket og levert rognkjeks med samme fartøy i ett av de tre siste årene. Det har vært noen få fartøy som har deltatt i dette fiskeriet de siste 25 årene. I 2020 var det bare to fartøy igjen, ingen av disse har levert fangst siden da. Det er derfor ingen fartøy som tilfredsstiller vilkårene for å delta i lukket gruppe. Lukket gruppe ble fjernet fra deltakerforskriften fra og med 2025.

7.2 KVOTER PÅ FARTØYNIVÅ (FRITT FISKE)

I 2025 ble det landet 105,7 tonn rognkjeks omregnet til utilvirket rogn, tilsvarende 586 tonn rognkjeks omregnet til rundvekt i rognkjeksfisket i Nordland, Troms og Finnmark (Kap. 3.1 tabell 1). Dette er en nedgang på 31 % i forhold til 2024.

Tabell 9 viser maksimalkvotens størrelse, antall fartøy totalt og antall fartøy som har fisket maksimalkvoten i årene 2017–2025. Dette er fangst fra fartøy som har fisket mer enn 50 kg rognkjeks i løpet av året.

Tabell 9: Fastsatt maksimalkvote, antall deltakende fartøy, samt ant. som har fisket hele maksimalkvoten og hvor stor prosentandel dette utgjør for perioden 2017–2025

År	Maksimalkvote	Totalt antall fartøy (>50 kg)	Antall fartøy som har fisket maksimalkvoten	Prosent
2017	4 000 kg	55	5	9,1
2018 ¹	4 000/7 000 kg	100	19/0	19,0 /0
2019	5 000 kg	175	2	1,1
2020	5 000 kg	172	5	2,9
2021 ²	5 000/7 500 kg	97	8/1	8,2/1,0
2022	7 500 kg	52	0	0,0
2023	7 500 kg	29	0	0,0
2024	7 500 kg	80	3	3,8
2025	5 000 kg	53	5	9,4

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 14. oktober 2025

¹Kvoteøkning – antall ferdig med maksimalkvoten på 4 000 kg.

²Kvoteøkning – antall ferdig med maksimalkvoten på 5 000 kg og 7 500 kg.

Fem fartøy fisket maksimalkvoten på 5 000 kg utilvirket rognkjeksrogn i 2025, ytterligere 6 fisket mellom 4 000 og 5 000 kg. Deltakelsen i rognkjeksfisket er fremdeles lav, langt lavere enn deltakelsen på begynnelsen av 2000-tallet.

Det var økt deltagelse i 2024 og man hadde forventninger om ytterligere økning i deltagelsen i 2025 med tanke på reduserte kvoter både for torsk og andre kvotebelagte fiskerier. Det skjedde imidlertid ikke. Havforskningsinstituttet har i mange år anbefalt et maksimalt uttak på 400 tonn rå rogn. Dette tilsvarer 2 216 tonn rognkjeks ved bruk av omregningsfaktor på 5,54. Det faktiske uttaket har i en lang periode vært veldig lavt, se tabell under.

Tabell 10: Utviklingen i fangst (t) og deltagelse i fisket etter rognkjeks i perioden 2017–2025

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Omregnet til utilvirket rogn (t) ¹	94,1	220,1	275,5	219,9	134,4	42,5	41,4	152,9	105,7

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 1. oktober 2025

¹ All fangst omregnet til utilvirket rogn og til rund vekt, se omregningsfaktorer kapittel 5.

² Antall registreringsmerker.

Fiskeridirektoratet har i mange år fastsatt maksimalkvoter der svært få fartøy har nådd kvotetaket. Man har videre sett svært liten deltagelse selv om gjennomsnittsprisen på rognkjeksrogn har vært god. Det er forventet ytterligere nedgang i torskekvoten for 2026, samtidig som MSC-sertifiseringen for rognkjeks er suspendert. En suspensjon vil med stor sannsynlighet føre til lavere etterspørsel etter rogn.

HI har justert ned sitt kvoteråd fra 400 tonn rå rogn til 270 tonn rå rogn i 2026, noe som er et forsiktig råd. Fiskeridirektoratet viser til at den norske fangsten de siste årene ikke vært i nærheten av å komme opp på et slikt nivå. Det vises videre til tabell 9 som viser hvor mange fartøy som har nådd kvotetaket gjennom årene. Med bakgrunn i markedsutsiktene for den norske rognen fremover og antall fartøy som har nådd kvotetaket ser Fiskeridirektoratet det ikke formålstjenlig å fastsette en maksimalkvote som begrenser de få fartøyene som ønsker å ta et større kvantum rognkjeks i 2026.

Fiskeridirektøren foreslår fritt fiske i fisket etter rognkjeks i 2026.

7.3 FANGSTPERIODE

Fra og med 2006 ble det innført stoppdato, 20. juni, i fisket etter rognkjeks.

Stoppdatoen ble begrunnet med at undersøkelser viste at sene innsig av rognkjeks i hovedsak består av førstegangsgytere som er relativt små rognkjeks i motsetning til andregangsgyterne. Siden gytebestanden først og fremst består av første- og andregangsgytere, og bestandssituasjonen tatt i betraktning på det tidspunkt, var det ønskelig at beskatningen i størst mulig grad ble skjøvet over på andregangsgytere. Dette var også bakgrunnen for bestemmelsen om en minste tillatt maskevidde i rognkjeksgarn.

Fangststatistikk viste at det var en markert senere sesong i Øst-Finnmark. Mange fiskere hadde forskjøvet sesongen noe lengre utover våren, grunnet større mengder kongekrabbe på

fangstfeltene tidlig på våren. En utsettelse av fisket ville redusere mengden bifangst av kongekrabbe i rognkjeksgarnene. I 2007 ble det derfor innført en egen stoppdato i Øst-Finnmark øst for 26°Ø, denne datoen ble satt til 5. juli.

Desember 2020 ba Sametinget om utvidelse av fiskeperioden for rognkjeks i området øst for 26°Ø. Hovedargumentet var bifangst av kongekrabbe som vanskeliggjør rognkjeksfiske i områder i perioden mai og juni. Fiskeridirektoratet sendte saken ut på høring våren 2021. Basert på høringssvarene bestemte Fiskeridirektoratet å opprettholde gjeldende stoppdatoer.

På reguleringsmøtet i 2023 foreslo Sametinget og Bivdu, som en prøveordning, å utvide fangstperioden i Finnmark. Forslaget ble etterkommet og fra 2024 ble perioden for å fiske etter rognkjeks i Finnmark øst for 26°Ø utvidet til 10. september.

Prøveordningen ble benyttet av 10 fartøy i 2024. Åtte fartøy fangstet mer enn 100 kg utilvirket rognkjeksrogn (omregnet). Tre fartøy fanget over 500 kg, og ett fanget mer enn 1000 kg. I 2025 er det registrert kvantum på kun to fartøy etter 5. juli. Det ene hadde en leveranse på 20 kg utilvirket rogn i juli, mens det andre i perioden 7. juli til 1. august fisket i underkant 900 kg rognkjeksrogn (omregnet).

Siden det har vært variert deltagelse mens prøveordningen har vært gjeldende vil Fiskeridirektoratet foreslå å utvide prøveordningen ytterligere ett år. Dette for å se hvordan interesse og deltakelse utvikler seg.

Fiskeridirektøren vil tilrå at fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark vest for 26°Ø stoppes 20. juni 2026.

Fiskeridirektøren tilrår videre at fisket etter rognkjeks i Finnmark øst for 26°Ø stoppes 10. september 2026 som en utvidelse av årets prøveordning.

7.4 DISPENSASJON FOR FISKE ETTER STAMFISK AV ROGNKJEKS OG ROGNKALL

Erfaring viser at det kan være behov for å gi dispensasjon fra fredningstiden/fisketiden og maskeviddebestemmelse for å fiske stamfisk av rognkjeks og rognkall. Det er liknende reguleringer for å fiske stamfisk av leppefisk og for fangst av rognhummer. Omfanget av fiske etter stamfisk er såpass beskjedent at Fiskeridirektoratet ikke ser noen utfordringer med å videreføre en slik adgang.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre dispensasjonsmulighet for fiske etter stamfisk av rognkjeks og rognkall.

8 FRITIDSFISKE

Det er forbudt å fiske rognkjeks med fartøy som ikke er oppført i merkeregisteret. Forbudet ble innført samtidig med maksimalkvoter for rognkjeks, i en periode med høy deltakelse og stort fiskepress. Det er mange år siden det har vært et omfattende fiske etter rognkjeks, og lite tyder på at omfanget vil nærme seg totalkvoten i overskuelig framtid.

Forbudet mot fiske etter rognkjeks for fritidsfiskere fremstår derfor som unødvendig. Det finnes heller ingen tilsvarende forbud for andre arter.

Fiskeridirektoratet foreslo derfor høsten 2024 å fjerne forbudet. Forslaget ble avvist med henvisning til at maksimalkvoten samme år ble foreslått redusert. Når forutsetningen for dette forslaget ikke slo til, og Fiskeridirektøren nå foreslår fritt fiske for yrkesfiskere som fisker rognkjeks, faller også begrunnelsen for å opprettholde forbudet mot fritidsfiske etter rognkjeks bort.

Ved en oppheving av forbudet mot fritidsfiske etter rognkjeks vil det være rimelig å tillate omsetning, slik som for de fleste andre fiskeslag i fritidsfiske. Samtidig kan det være behov for en særskilt begrensning av omsetningen, i tillegg til den generelle omsetningsbegrensningen på 50 000 kroner som gjelder for fritidsfiske.

Fiskeridirektoratet foreslo derfor høsten 2024 å tillate omsetning av et kvantum i fritidsfiske som tilsvarer 600 kg utilvirket rognkjeksrogn per fartøy og person, tilsvarende begrensningen i ungdomsfiskeordningen. Det kan i denne sammenheng bemerkes at ungdomsfiskeordningen for øvrig bygger på regelverket for fritidsfiske. I og med at forslaget om å fjerne forbudet ikke ble tatt til følge, ble det heller ikke innført noen omsetningsgrense.

Fiskeridirektøren foreslår å fjerne forbudet mot å fiske rognkjeks for fritidsfiskere.

Fiskeridirektøren foreslår å begrense omsetningen av rognkjeks i fritidsfiske til et kvantum som tilsvarer 600 kg utilvirket rognkjeksrogn per fartøy og person.

9 UNGDOMSFISKEORDNINGEN

Etter innføring av stoppdatoer 20. juni og 5. juli, ble ungdomsfiskeordningen avviklet i 2007. Etter anmodning fra Sametinget ble ungdomsfiskeordningen for rognkjeksfiske gjeninnført i 2010. Ordningen er etter dette videreført.

Innenfor ungdomsfiskeordningen kan det per fartøy og per person fiskes og landes et kvantum som tilsvarer inntil 600 kg utilvirket rognkjeksrogn. Fartøyet må være mindre enn 6 meter største lengde.

I motsetning til mange andre fiskeslag gjelder ungdomsfiskeordningen for rognkjeks fra og med 1. mai 2025 til og med 20. juni 2025 vest for 26° Ø, og i perioden fra og med 1. mai 2025 til og med 10. september 2025 i Finnmark øst for 26°Ø.

Tabell 11 viser antall ungdommer som benyttet ungdomsfiskeordningen for rognkjeks i perioden 2016–2025.

Tabell 11: Deltagere og fangst av utilvirket rognkjeksrogn (kg) i ungdomsfiskeordningen i perioden 2016-2025.

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ant. deltagere	-	2	2	2	7	2	1	-	-	-
Kvantum (kg)	-	530	960	577	518	404	530	-	-	-

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 13. oktober 2024.

Ingen ungdommer har deltatt i ordningen siden 2022.

Ungdomsfiskeordningen fastsettes av Nærings- og fiskeridepartementet og er ikke til behandling i dette saksdokumentet. Dersom ungdomsfiskeordningen blir videreført i 2026 forutsettes det at den også inkluderer rognkjeks.